

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria :
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1

Nr. de Duminecă pe
un fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNILE:

de 1/2 p. garmeni: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sînt a se plăti
înalte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Averile grănițerești în primejdie.

(*) În ziua de 10/22 Martie s'a ținut adunarea generală a reprezentanței Comunității de avere a grănițerilor din Banat.

Ca o mare grație, a asistat și fișpanul Pogány, în calitate de comisar guvernial.

În vorbirea sa de deschidere, președintele comunității, dl. Curescu, cere spriginul fișpanului și îndată comunică celor din reprezentanță că în virtutea articolului XIX. din legea de la 1898 guvernul pretinde comunității să dea pădurile sale sub administrația statului.

O singură scăpare este: conform §-lui 59 din această lege, comunitatea este îndreptățită ca în decurs de 6 luni de la intrarea în vigoare a susamintitei legi aspre ungurești să roage guvernul a lăsa și mai pe de parte administrarea pădurilor grănițerești sub conducerea comunității.

Slabă speranță, slabă de tot. Pe d'oparte pentru-că nimeni nu-și mai face iluziune despre rezistența actualului president, care tot unealtă a guvernului a fost. Altmintreli nici n'ar fi ajuns nici odată președinte al Comunității; pe de altă parte tot așa desigur este că numita lege s'a făcut dinadins pentru-ca în felul acesta guvernul să pună încetul cu încetul mâna pe averile câștigate cu scump sîngele grănițerilor, de gloriosul general Doda și atăția tovarăși ai sei.

Guvernul știe dinainte, că toată rugarea ce o va face dl. Curescu cu toți mamelucii sei nu va fi decât o mascare. Guvernul n'are decât să vrea și dl. Curescu se va supune. Va da întâiu statului spre administrare pădurile, ear' mai târziu le va veni rindul și celorlalte bogății, a fondurilor în bani și alte efecte și imobile.

Mai trist este în toate, că atunci când intențiunile guvernului sunt vedite, în fruntea comunității se găsește un om atât de naiv încât să creadă că implorînd ajutorul fișpanului va putea să abată guvernul de la gîndul pe care cu atîta stăruință îl urmărește de ani de zile.

Nu rugăminte către fișpan, ci Memorand către Coroană și o deputațiune monstră, să aște Curtea că bravii grănițeri, cari atîta sînge au vîrsat pentru Tron, sunt luați la goană de guvern și că stăpînirea ungurească vrea să ia în posesie și averi asupra cărora nu poate avea nici un drept! Eată ceea ce trebuie să facă grănițerii. De nu vor face-o, lor înși-le să-și mulțumească când se vor vedea peritori pe drumuri.

Cehii și tripla. Polemică în presă asupra acestei chestiuni continuă mai departe, cu toate că ziarul archioficios din Viena, „Wiener Abendpost“ publicase un articol liniștitor, în care și exprimase și convingerea, că „elementele într'adevăr dătătoare de ton printre oamănii politici cehi nu se gîndesc nici pe departe, a sguđu existența alianței de pace a terilor centrale.“

P. Lloyd' ul de Duminecă 26 c., publică în loc de prim articol o corespondență din Berlin, din care nici decum nu reiese, că cercurile politice de acolo s'ar fi liniștit prin scrisorile oficiosului din Viena. Corespondența e ținută în ton destul de amar. Vom mai reproduce câte ceva din această polemică intruzivă și informativă.

Urmările și aparițiunile ce izvoresc din politica de maghiarizare.

(Din broșura lui „Hungaricus“.)

Autorul urmează nemijlocit acolo, unde am lăsat firul în nrul de Mercuria trecută:

Imperiul german stă astăzi în lumea așa de puternic, încât pentru existența lui poate fi mai mult ori mai puțin indiferentă poziția politică a Maghiarilor. Numai considerațiuni față cu monarhia habsburgică precum și față cu interesele generale de pace europeană au putut determina cercurile conducătoare ale imperiului german, a urmări cu bunavoință desvoltarea statului ungar și a i acorda sprigin în acea măsură, de care avea lipsă pentru întărirea sa. Se înțelege, că bunavoința aceasta și acest sprigin sunt acordate numai unei Ungarii, care contribuie într'adevăr la întărirea monarhiei habsburgice și care este în stare a promova interesele generale ale păcii europene. Dacă s'ar învedera însă, că Ungaria de azi, prin nemulțămirea diferitelor naționalități nemaghiare mereu crescândă în urma politicii sale maghiarizatoare, se slăbește pe sine însăși și prin aceasta face să slăbească și puterea monarhiei; dacă lumea va vedea clar, că modul crud al acestei politici maghiarizatoare are să ducă acolo, ca prin asuprirea Nemților din Ungaria să fie păgubit elementul german în conaționalii sei, — atunci poporul german numai cu greu se va putea lăsa convins, că scopurile urmate de adevărata politică germană sunt aceleași cu cele după care țințesc Maghiarii. Imperiul german nu va putea să nu-și deie seamă, că Maghiarii, prin nemulțămirea ce tot crește în țară, pot da ansă la o periclitate serioasă a păcii. E afară de orice îndoială, că niște asemenea stări vor trebui negreșit să contribuie la înstrăinarea între aliați, ear una atare poate exercita numai un efect păgubitor asupra scopurilor, pe care și le-au propus statele triplei alianțe.

Și aceasta se referă nu numai la aliații înșiși, ci e valabil și privitor la acele state, care sunt alipite la politica de pace a triplei alianțe și care, fiindcă și ele au o anumită importanță, trebuie să fie părtașe de considerații corespunzătoare.

Dacă puternicul imperiu german cu cele 50 milioane Germani nu va sta indiferent față cele 2 milioane Germani din Ungaria, ori-cine va afla lucru clar, că mica Românie, care numără 6 1/2 milioane, trebuie să considere maghiarizarea celor 3 milioane de Români în Ungari ca o stîrbire gravă a intereselor sale de stat...

Hungaricus reproduce aici un extract de două pagini din discursul dlui Sturza, pronunțat în senatul român despre chestiunea națională și continuă:

Din aceste expuneri sincere, și fără de a li-se putea face vr'o obiecțiune, ale bărbatului de stat român se poate pe de o parte vedea, ce fel de interese importante europene atinge chestiunea ungară, pe de alta însă și a măsurii largimea propastiei, ce a operat-o politica de maghiarizare între Ungaria și România. De sigur nu e de lipsă a scoate la iveală îndeosebi că atât slăbirea românismului, cât și înasprirea contrastului național între România și Ungaria stă în contradicție cu scopurile triplei alianțe și cu tendințele cercurilor conducătoare ale ei. Importanța statului român înfloritor, care cumpănește greu, ba în mod hotărîtor poate cu puterea sa armată, e recunoscută astăzi pretutindeni în mod deschis și fără ori-ce rezervă.

Alipirea sa la politica de pace a puterilor din Europa centrală se consideră ca o cucerire politică de o însemnătate departe mergătoare. Această alipire este nu numai opera plină de merita a regelui Carol singur și a sfetnicilor sei, ci reușita ei se datorește și prevenienței și spriginului puterilor triplei alianțe. Bucurie, satisfacțiune despre aceasta se resimte nu numai în București, ci și în Berlin, ear cu totul în deosebi la Viena. Și numai politicii de maghiarizare se poate în fond atribui, dacă opera de pace înjghebată cu atîta trudă, nu apare așa asigurată și nu aduce astfel de roade, precum aceasta s'ar întâmpla negreșit în altfel de împrejurări.

„Neamurile“ bătute.

Eri s'a făcut în cercul Șiriei alegera unui deputat în Sinodul eparchial al Aradului.

Cu toate sforțările „neamurilor“, candidatul lor a căzut puțin glorios. A intrat voturile abia în comune mici ca Curtacheriu (20 voturi, căci popa n'a putut să falsifice, fiind controlat de doi bărbai de încredere ai dlui Russu Șirianu) în Dud (20 voturi), Ternova (30), precum o parte și în Maderat și Pâncota, până ce dl. Russu Șirianu în comunele fruntașe Șiria a avut unanimitatea de 124 voturi, în Comloș 149 voturi (tot unanimitate!) apoi în Galșa, Arăneag, Agriș, Cherechiu, Sinitea, F. Vârșand cu unanimități învingător a eșt cănăși dl. Russu Șirianu.

Dl. Dr. Nemet, candidatul „neamurilor“, se poate felicita: la alegerile pentru congregație a fost singurul can-

didat căzut, pentru-că l'au repudiat a-legetorii români, ear' debutul seu pe teren bisericesc și l'a inaugurat d'asemeni cu o cadere.

Cât despre cercul Lipovei, unde a candidat dl. Dr. I. Suciu, „neamurile“ nu s'au sfîit a recurge la cele mai nerușinate ingerențe. Sub conducerea pășei Hamza, s'a organizat o adevărată orgie. N'au cruțat să amestece la mijloc până și pe elevii seminarului: cu trenul de Sâmbătă directorul seminarului a trimis în cercul Lipovei mai mulți teologi bîndățeni, să facă urita campanie a „neamurilor“, cari sapă la temelii constituției noastre bisericești.

În Lipova scandal mare: protopopul vezînd căderea sigură a cuscruului seu, disolvat Sinodul să nu poată fi ales nici dl. Dr. I. Suciu. De prin sate n'avem încă amănunte.

DIN ROMANIA

Expoziție.

Peste câte-va zile se va deschide într'una din sălile Ateneului, o expoziție de păpuși, organizată de M. S. Regina. Aceste păpuși au fost dăruite parte de doamnele române, iar parte din străinătate.

După terminarea expoziției, păpușele vor fi trimise la Neu-Wied și de acolo la expoziția din Paris.

Tot la Ateneu și în aceeași sală, mai ei expusă, după cum se știe, Evangelia scrisă și împodobită de M. S. Regina pentru catedrala din Curtea de Argeș. Acum s'a adus și o ocnă de sare, în miniatură, lucrată de Regia Monopolurile Statului, pentru expoziția din Paris.

Misiune.

D. colonel Heintze de Krensky, comandantul regimentului de artilerie al gardei imperiale germane No. 1, însoțit de d. sublocotenent Alexandru D. Sturza, au sosit la 23 c. în Capitală, venind din Constantinopol prin Constanța.

La gară, erau de față d. președinte al consiliului cu d-na Sturza, d-na Maria I. Cantacuzino, d. P. P. Carp, d. prefect al poliției Capitalei și d. comandant al pieței. Din ordinul M. S. Regelui, colonelul de Krensky e găduțit la Palat.

D. locotenent Stambulescu a fost atașat pe lângă persoana d. lui colonel de Krensky.

D. colonel Heintze de Krensky și d. sublocotenent Alexandru D. Sturza au fost trimiși în misiune la Constantinopol de M. S. Împăratul Germaniei spre a prezenta Sultanului un model nou de tun cu tir repede.

Misiunea M. S. Împăratului Germaniei, însoțită de ambasadorul Germaniei, d. de Marschall, a fost primită în audiență oficială, de către Sultan, Duminecă trecută.

Misiunea a fost primită în audiență de către M. S. Regele.

Pseudo-teologii dela Sibiu.

Au un ciudat chip de a discuta! În penultimul număr pentru a putea să insinue că în afacerea procesului gimnasiului dela Brașov, pus la cale de părintele Voinea, tribunalul român a adus o dispozițiune a guvernului ungureș, ne citează

fals. Noi despre proces am adus adecă amănunte la rubrica „Din România”, dela corespondentul nostru din București, care când vorbește despre „guvernul nostru”, desigur că nu înțelege pe guvernul... unguresc!

Ei, dar confrăților dela Sibiu le trebuie ca anume astfel să întortocheze lucrurile. Cum ne-ar putea altminterea prezenta ca fiind noi în legătură cu guvernul unguresc... D'ăia ne face și guvernul proces, perchișite și confișcări, până-ce de când nu mai e d. N. Cristea redactor, foaia teologilor sibiensi, cea neprihănită și grozavă față de Unguri și guvern, n'a avut nici o supărare din partea procurorilor.

În numărul din urmă o ia apoi și mai și. Ce-i drept, nu ne mai numește hiene, ca mai zilele trecute, când ne a ocărit că nu vrem să recunoaștem în decedatul metropolit Miron un mare arhieru. Ne zice numai că suntem „anarhiști”! Și anume pentru articolul în care un colaborator al nostru (teolog desigur mai drept de cât „balanța” organului bisericesc sibiens) comenta, foarte obiectiv, articolul d-lui Al. Mocsonyi scris cu prilegiul instalării metropolitului Mețian, articol în care d. Mocsonyi, în contrazicere flagrantă cu d. Rotariu, îl proclama mare arhieru pe actualul metropolit, după-ce în congres îl prohodise și pe Miron tot mare, încărcat de înalte virtuți.

Noi am adresa câte-va cuvinte noului metropolit. Îl știm bărbat, în a cărui jurisdicțiune nu se poate întâmpla nimic ce I. P. S. Sa să nu știe și să nu dirigă: pună deci puțin frâu pseudo-teologilor, cari discută în chip pervers și răutăcios.

Acum, că nu mai e între noi, ci a ajuns în cel mai înalt scaun ce muritor în biserică poate spera, avusesem de gând să închidem discuția cu privire la activitatea fostului nostru episcop. Cei dela organul I. P. S. Sale se vede însă că pe lângă că nu știu să discute, apoi nu cunosc nici părțile slabe ale păstoririi episcopului Mețian. Ei și închipuie, pe somne, că un bărbat serios ca d. Rotariu, la o vârstă matură deja, a scris acea jalbă către fostul metropolit (provocându-se între alții și la măntăria d-lor V. Babeș și Al. Mocsonyi) așa, numai din oarbă patimă, din interes meschin, ear' nu basat pe fapte pe care le-a văzut un lung șir de ani! Nu știu, se vede că faptele concrete, pe care d. Rotariu, în generositatea sa, nu le-a strins în pomelnic, aici, în Arad, sunt bine cunoscute și într-o eventuală discuție, la care ne tot provoacă, ne-am simțit siliți a le da publicității, lucru care desigur I. P. S. Sale i-ar putea fi displicut.

RĂSBUNARE ARABĂ.

(Novelă.)

E al cincelea an de când am călătorit cu contele S. prin Europa de Sud și Africa de Nord. Era un bărbat admirabil, cu ochi de mură și părul ca peana corbului; avea o statură imponentă și toate femeile pe unde am călătorit îl adorau ca pe un idol.

În 1860, pe la începutul lui Ianuarie, debarcarăm pe țărmul Africii, în țeara Punilor de odinioară. Ziua vizitam tot ce era de văzut prin capitală, ear' serile le petreceam în restaurantele franceze.

Trei luni petrecurăm cu vânătorii la piciorarele bătrânului Byroc, până când contelui îi veni capriciul să aranjeze o mică vânătoare pe pustia uriașă la oasa Dserit, prin munții Keff.

Nu m'am opus, căci unde ași fi avut mai bun prilej de a mi completa caietul de schițe, ca acolo unde îmi puteam satisface și dorul de vânat și de aventuri? Limba arabă o știam deja bine.

După câteva zile plecărăm la drum și a treia zi ajunserăm în Bec-Hamba. Merserăm în gazdă la șeful, a cărui frumusețe ideala ne surprinse. La prânzurile noastre simple lua parte, contra obiceiului de acolo, și Sulamin, fata șefului și lucă neînvoalată. Era o frumusețe de fată cum numai în regiunile romantice ale Africii se pot găsi. Avea o față brună cu trăsături nobile, ochi negri; buclele-i de abanos erau prinse cu o diademă. Rochia ei cocheta îi scotea și

Ori I. P. S. Sa și dela Sibiu vrea să ne certe cu războiu?!

Earăși moftul de Herzogh!

Earăși a vrut să și arete lipsa cea enormă de știință și lucă pe calea publicisticii. Știut este, că jidănașii de pe la foile patriotice și bat grozav—joc de prostiile lui; asta a aflat-o într'un târziu și el. D'acea de astă dată s'a dus la singura foaie din Budapesta, în redacția căreia nu se află nici un singur jidan ci numai în administrație, la „Alkotmány”.

Mai știi în urma a ce fel de mari stăruințe și rugări, ziarul acesta îi publică, pe pagina 5 a, un „articol” despre: „Infrânarea socialismului internațional.” Ei bine, nu exagerăm de loc spunând, că mai cu nepricepere, mai naiv, mai fără cunoștință de cauză n'ar fi scris pe tema aceasta nici un student din clasa 6—7 gimnasială, care și a adunat tot studiul asupra socialismului și manifestărilor lui numai din ziare cotidiene și încă numai a priori dușmane lor. Așa de copilăresc, așa de grozav, superficial „tractează” fostul rector magnificens (II) și această afacere. E adevărată rușinea pentru însăși universitatea maghiară, un astfel de odor.

Nici nu ne putem închipui că i-a publicat copilăriile „Alkotmány” de cât numai în urma unei mari rugări; ceia-ce de altfel se poate găti și din următoarele rezerve pe care le face redacția la sfârșit:

„Dăm articolul, precum îl am primit, declarând însă totdeodată, că încât privește suprimarea (socialismului adecă) prin măsuri violente, nu ținem de lucru ducător la scop; nici chiar Bismarck n'a reușit să o ajungă. Nu negarea de D-zeu și internaționalismul alcătuiesc esența socialismului, aceasta au învățat social-democrații dela liberali. Înșușindu-și de la ei și mercantilismul. În sfârșit noi n'am obiecționat, că liberalismul asuprește socialismul, ci simplu numai am caracterizat faptul. Fie să nu se înșele autorul articolului în credința, că socialismul se poate suprima în zilele de azi, prin silinții! Da, se poate suprima, înlocuindu-l cu socialismul creștin, dar nici odată cu liberalismul.”

Se înțelege, că moftul de Herzogh nu va pricepe bobornacurile date ignoranței absolute ale sale, ci va pictisi și mai departe lumea cu caraghiozitățile lui copilărești. Eacă așa se fac: „zezeții culturii.”

mai mult în relief grațiile fetei de cincisprezece ani.

Era logodnica unui tiner, care asemenea lua parte la prânz. Ali-ben Habeca nu era frumos de loc, din contră, era așa de urt, cu un exterior atât de respingător, cum rar se poate găsi printre compatrioții lui; era însă fiul cadului și turmele tatălui său aveau destulă putere de atracție asupra șefului. Ear' fața de obicei nu era întrebă în asemenea casuri.

După cină ne așezam cu șeful în fața casei. De obicei ni se plângea de pagubele ce îi causau animalele sălbatice. „Cu deosebire zise el — nu ne putem măsura puterile cu panterele negre. Vânătorii noștri înzadar se obosesc, căci armele lor nu le sunt de ajuns pentru apărare, și ori de câte ori ne apropiem de ele, îndrăzneala noastră trebuie s'o plătim cu viața de om.”

Vodeam cum la aceste vorbe ochii contelui aruncau schinte. Se oferi șefului ca ajutor, acesta primi cu plăcere. Așa dară rămăserăm.

Bec-Hamba avea o poziție încântătoare, la marginea rului, care și-a rupt drum printre stâncile romantice și care nutrește mii și mii de isvoare ce țignesc din stâncă.

Ce contrast! Lângă isvoare și rulate producția climatei tropice: maslinii și palmierii, tufele de leandru și granat, cele

NOUȚĂȚI

Arad, 26 Martie n. 1899.

Societate pentru fond de teatru român își va ținea anul acesta adunarea generală la Abrud în 4 (16) și 5 (17) Iulie.

D'ale vremii. Ninge mereu, ca altă dată pe la Crăciun, deși frigul nu e departe așa aspru ca pe timpul acestor sărbători, astfel că o teamă, că va strica sămănăturilor. Agricultorii zic, că ar fi deocamdată destul și de ninsoare și de răceală; dar cum să poruncești sau zădărnicești efectele vremii, adecă meteorologia, nu a pătruns încă precis adevăratele pricini ale unor așa fel de brusce schimbări a temperaturii și a vremii peste tot. Dar fie ca s'ar ști chiar cauzele acestea, nu ne putem apăra direct în contra stricăciunilor ce produc aceste suspinderi ale vremii, ci numai indirect, anume: regulându-ne viața și recerînțele ei după nevoile vremii.

Fall procește de altfel următorul mers al vremii: de la 24—27 Martie va fi relativ cald, ninsoarea va dispăre; ploile vor crește Ziua de 27 Martie, adecă Luni, este o zi critică de rëndul II-lea. E teamă de inundații. De la 28—31 Martie, temperatura crește d'asupra mijlociei; pretutindeni se vor deslănțui furturi, dar fără multă ploaie. Dela 1—6 Aprilie, earăși va cădea zăpada peste ținuturi întinse, dar aerul va fi sec, când temperatura va scădea treptat sub mijlociu. Să ținem dar minte.

Mark Twain petrece de vre-o câte va zile în Budapesta. L'au primit cu mare alaiu. Toate sărbările au avut însă un caracter comic: marele humorist vorbește numai englezește, și a făcut Ungurilor farsă că alaltăeri le-au ținut conferență (povestind humoristici) în limba englezească! Ear foile maghiare scriu, serios de tot, că numerosul public a aplaudat cu frenesie... Va fi aplaudat, dar oare cine și cât a înțeles din cele istorisite de conferențiar... Căci e lucru îndeobște cunoscut că Ungurii nu știu limbi moderne... Un lucru e sigur: Mark Twain, relatând în patrie, va scrie despre conferențele sale între Unguri niște humoristici, încât îi va face de risul lumii întregi.

Profesor censurat. D-nul Ioan Petrovici profesor apreciat bine la institutul nostru pedagogic, a depus cu strălucit succes în 22 Martie n. a. e. cenzura de profesor la facultatea filosofică a universității din Budapesta.

Sincere felicitări!

Distincțiuni. Poetii George Coșbuc și Alexandru Vlașuț au fost decorați de Regele Carol, primul cu ordinul Steaua României în gradul de cavaler, al doilea cu ordinul Coroana României tot în gradul de cavaler. D-lui I. L. Caragiale i-s'a conferit ordinul Coroana României în gradul de oficer.

Din Pâncota ni-se scrie: „Neamurile zadarnic s'au opintit în comuna noastră, zadarnic s'arbatul Pavlovits (socrul d-lui Nemet) și-a stricat henteul și caii, zadarnic a venit eri la biserica românească, unde de vre-o 15 ani nu l'a văzut nimeni, căci majoritatea voturilor tot dl. Russu Șirianu a dobândit-o. Dl. Nemet a avut numai 20 voturi, între cari cei mai mulți sunt oameni, cari datoresc d-lui Pavlovits, negustor de toate. Oașca a plecat ca ploat de la biserică, ear' Pavlovits-eștii de bună seamă ear' nu vor mai călca pe la biserică”.

Deputat sinodal preoțesc pentru sinodul eparchial din Arad în cercul Belințului devenit vacant prin trecerea din această viață a fericitului într'u aducere aminte protopresbiter Iosif Grădinar, a fost ales prin colegiul preoțesc electoral întrunit Joia trecută părintele administrator protopresbiter Lucian Șepeșianu.

„Granițerul” institut de credit și economii ca societate pe acțiuni în H. Dobra și-a început activitatea la 23 Martie st. n. 2899 și face următoarele operațiuni:

- Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 6% interese;
- escontează cambii cu caventi;
- acordă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară pe ipotecă și pe obligațiuni cu caventi.

Diracțiunea.

Rușinea umanismului. În apropierea stațiunii Kelebia de lângă Szabadka s'a găsit în zăpadă o femeie înghețată, ear lângă ea, bărbatul și o fetiță de 7 ani, aceștia doi înțepenți cu deservire de frig. Organelor societății de scăpare, chiamați în grabă la fața locului, le-a reușit a readuce la viață pe tatăl și fiica, pe când mama era deja moartă. Omul nefericit a spus, că l' chiamă Markó László, din Mureș-Ogorheiu; veniseră tustrei din Majsa, vroind să caute de lucru în Kelebia; bani n'aveau și de mâncare încă n'au îmbucut nimic de două zile; astfel istoviți din puteri și doborâți de frig căzuseră jos unde l' găsisse poliția celei ferate. Acopere-ți, față, dle umanism!

Proces de calumnie monstru. În comuna Mocim (Toronto), 102 locuitori au înaintat

besc cu nenorocitul meu prieten, căci de răsbunarea arabă, care zdrobește tot, cu turbare, nu te poate feri nici scrisoarea de recomandare a marelui sultan din Stul oraș

Așadară cercetai pe contele în apartamentele lui, îi spusei pe scurt observațiile mele și îl rugai ca în interesul lui să părșim mai întâiu de toate Bec-Hamba. El zimbi numai, căci nu e nimic adevărat, zicea, din tot lucrul, el nu iubește pe fată și chiar dacă ar iubi-o, nu e arab pe lume, de care s'ar teme el, cu atât mai puțin de acest laș și nemernic Ali-Ben; cu acestea mă rugă nici să nu mai ating tema de sus.

În zilele următoare căută mereu pretext să nu ia parte la vânătoare, sau era indispus sau trebuia să umple peile vena urilor, sau alte pretexte, numai ca să poată sorbi veninul omoritor de pe buzele Sulaminei.

Dar' în purtarea lui Ali-ben Habeca nu se putea observa nici o schimbare. Ne petrecea la excursii și ne era de mare folos fiind că cunoștea locurile și era un vânător iscusit.

Uneori se părea că zimbește ironic când ochii Sulaminei căutau pe ai contelui.

Mai încercai odată să înduplec pe contele la plecarea; dar' el îmi răspunse hotărât că rămâne.

din urmă îmbalsamează tot ținutul cu parfumul lor, și acolo lângă riu micul ținut cu virfurile conice — sus grămada de stînci printre cari șerpuesc drumuri neurabile de un romanticism sălbatice, — ear' jos pusă, pusă nemărginit de mare. Ce frumoasă era Bec Hamba nevinovată! Dar' printre trandafirii roșii se ascund șerpii veninoși!

Rămăserăm și după acestea în locuința spațioasă a șefului. — Imediat sub fereastra mea era grădina, cu un parc mic în față, pe urmă un desiș de smochini și granat dintre cari se ridicau cu mândrie palmierii subțiri. Apartamentele contelui erau despărțite de ale mele numai printr'un mic coridor.

În dimineața următoare plecărăm la vânat. Contele S. era tăcut, numai după-ajunserăm acasă începu să vorbească și lucă despre legile Coranului relativ la femeii. Atunci ne întâlnirăm cu fata șefului și observai că S. se făcu palid și aruncă fetei priviri pline de foc. Din momentul acesta am dedus că S. a rămas în Bec-Hamba numai pentru Sulamin. Dar' nu zisei nimic. Observând însă la masă, că prietenul meu se uita necontenit în ochii fetei și că aceasta îi răspundea cu tot focul rasei ei, eram sigur că între ei e un amor care nu cunoaște pedeci. Mă hotărîi dară să vor-

la ministrul de interne jalbă contra notarului d'acolo, *Domba Lajos*; în ea se spune într'altel, că tribunalul din Chișinău-mare declarase la timpul său în mod parțial nevinovat pe satrapul comunei. Pentru această calumnie adusă pe capul tribunalului cei 102 au fost trași în judecată și pertractarea finală a procesului s'a început în *Beicherecul-mare*, în ziua de 21 c. Va fi mai multe zile.

Studentimea săsească. Din foaia „*Akademische Blätter*” aflăm, că numărul total al studentimii săsești pe la înaltele școli se ridică la 240, (anul trecut 244); dintre aceștia și fac studiile: în Ungaria, 92 (anul trecut 86); în Austria, 86 (anul trecut 110); în Germania, 61 (47 anul trecut); în Elveția 1.

Cum se „combate” la „*Epoca*”. Broșura scoasă întru preamărirea lui *Bánffy* care ar fi fost atât de puternic, în cât schimba nu numai pe miniștri din Viena, dar determina și schimbările politice din România, ba a „adus” pe regele Carol la Budapesta, — alimentează grozav presa opozițională — din România. Acusarea cu „trădarea” earăși e la ordinea zilei. Citind „*Epoca*”, ai crede că în București e revoluție. Serie anume că „cei din guvern sunt *ingrozii* de valorile *uriază* ce se ridică împotriva *mizerabililor* cari au vindut cele mai scumpe tesaurale ale neamului.”

Pe eri a fost convocat un meeting în care rolul prim il joacă dl *Fleva*. Despre acesta „*Epoca*” scrie:

„Intrunirea patriotică de mâine li înspăimântă, căci toți simt cât de sus se înalță inimile cetățenilor și cât de mișei sunt deșii.”

„Prin mahalale s'au format, din inițiativa proprie a cetățenilor, imboldiți de sentimente calde patriotice, comitete de propagandă în vederea meetingului patriotic de mâine, la care vor lua cuvântul cei mai iubiți oratori din Capitală.”

Ear' despre ceaiul parlamentar dat de primul ministru al țării, același ziar scrie:

„La pomana parlamentară dată aseară de primul-Trădător al țării, n'a participat nici un membru al opoziției liberale, precum nici d-nii *Djuvara* și *Th Stelian*, invitați cu insistență de primul-Trădător.”

„Numai tâlharii din dealul Metropoliiei s'au dus la această pomana.”

Sub epitetul din urmă înțeleg: pe deputați și pe senatori.

Pentru ca cetitorii să poată judeca însă drept, o destul să știe c: în același chip trata opoziția și pe Ioan Brătianu. Ș'atunci primul rol la „Intrunirile patriotice” tot dl *Fleva* îl juca, ear' „*Epoca*” îl secunda.

Telefon între Berlin, Bruxella și Paris. Într' Berlin, Brucaella și Paris se va instala o linie telefonică, care va avea lungime de 1000 kilometri. Ea va fi cea mai lungă linie telefonică de pe întreg pământul. Sârmele vor fi făcute din bronz fosforic și pentru a scuti în contra euperii, vor avea o grosime de 5 mm.

Executare prin electricitate se practică deja de vre-o 10 ani în America, asupra celor osândiți la moarte; dar' numai săptămâna trecută a fost supusă acestei pedepse supreme prin electricitate *prima femeie, Martha Place*, care își omorise fiica mașteră din — gelosie. Executarea s'a întâmplat în următorul mod: osândita se așezase pe fotoliul de lemn; într'o mână ținu o carte de rugăciuni, ear' cu cealaltă se răsima pe . . . . . fotoliu; sârmele bateriei de electricitate omoritoare li sunt legate de picioare; la signalul dat de pornire a curentului, ea exclama: „Doamne, ajută-mă!”; mecanicul dete drumu curentului tare 1760 „Volturi”, și într'o clipă fu stinsă viața osânditei. Fără pic de sgarci. Raportul zice, că publicul de față era mult mult mai emoționat de cât *Martha Place*, care se pregăti și aștepta moartea în deplină liniște, căindu-se de greul ei păcat în credința că aflat iertare de la Atotputernicul.

Sgârzenia se răsună. Într'un cupeu de cl III. al acceleratului Praga—Viena, călătoreau zilele acestea și lucrătorul italian *Bucci*, însă precum se scrie mai târziu — fără bilet reușind, prin diferite examatorii a se ascunde dinaintea conducătorului. Dar' cam un ceas înainte de Viena, veni controlorul, pentru a revisui biletele, *Bucci* vedându-l o tuli pe ușa în cupeul cel mai depărtat, lângă care ședea; d'aici fugi sus pe acele trepte ale vagonului, unde șede de obicei conducătoru; priveghetor, și se sui chiar pe coperiș. Mănat de spaimă, sări d'aici pe coperișul vagonului vecin deasupra uni cupeu de cl. II. Pasagerii acestuia, supărați de sgomotul ce-l produse fugarul, se apucară a remonstra, ear' el din nou speriat, sări jos pe zăgaz, când treuul umbra mai accelerat. Găsit fiind aproape fără simțiri zăcând, s'a dovedit că și-a pierdut astfel de contuziuni, cari li periclitează serios viața. De remarcant este, că nici n'avea lipsă a se expune la primejdiiile călătoriei fără bilet, căci în buzunare i s'a găsit 600 fl.

Primul act de grațiere al lui Loubet. Cunoscuta scriitoare și publicistă franceză m-e *Séverine* e greu bolnavă, așa că abia e speranță de scăpare. Mai zilele trecute ea s'a adresat cu o scrisoare către presidentul Republicei, dl *Loubet*, rugând grațierea unui osândit la moarte, cu nume de *Channeau*. Loubet a îndeplinit rugarea d-nei *Séverine* sperând, zice, că prin asta i va produce o mângăire în suferințele ei

ceiu la seful; dar' mi se părea că fața-i era și mai galbenă, privirea și mai înțepătoare ca de altă-dată.

În una din zile ne deșteptă înaintea de răsăritul soarelui: „Am descoperit o peșteră de pantere — zise el — și de câteva zile observ cu multă atențiune aceste animale, ca să putem pune mâna pe ele cu siguranță. Puii sunt numai de patru săptămâni, așa că i putem prinde de vii. Ear' bătrânii nu se întorc acasă până după asfințitul soarelui. Cu toate acestea putem pune la gura peșterii oameni înarmați, care cu puști bine încărcate să ne apere dacă bătrânii s'ar întoarce mai curând acasă.”

Plecarăm imediat. Drumul ducea printre stâncile cele mai sălbatic. În sfârșit ne oprirăm la strimtoarea unui munte; pereții erau verticali ear' fundul acoperit de tufe cu ghimpi. Partea dinapoi a strimtoarei după afirmarea lui Ali, era închisă asemenea printr'o stâncă și crăpătura, pe care ne-am scoborit, era singura deschizătură în vale. Ali și S. intrară în peșteră, pe când eu cu un arab rămăserăm la intrare, văei, pentru cazul când ne-ar surprinde panterele. Oh, știa nemernicul bine că nu vor veni panterele pe aici.

Se lumina de ziuă, când S. cu pușca în mână aluneca încet înainte, după el Ali.

Prav de pușcă în tutunuri. Din Fiume și Triest adese ori se vestește despre produsele de tutun, în cari s'au găsit materii expozibile, ba și casuri de chiar explozie foarte dese, pe locuri publice, pe când oamenii le fumau. Cel mai nou cas înțeles în Fiume este următorul, precum se scrie de acolo: În oraș sunt răspândite știri din cele mai îngrijitoare; se zice, că în fabrica de tutun de aici s'au găsit într'o cutie cartușe umplute cu prav de pușcă și cu alte materii explosive. Precum înștiințează directorul fabricii, s'a găsit într'adevr într'o ladă de tutun, menit pentru fabricarea de țigarete de sport, 25 cartușe de revolver. Cercetare severă e în curs-gere.

Recirea soarelui. Un savant profesor norvegian cu numele *Mohn*, a ținut zilele acestea la Christiania o foarte interesantă conferință, demonstrând, ca și doctorul *Birkedal*, că soarele se răcește în chip nelinișitor și că mai înainte de un secol el va înceta de a mai degaja cea mai mică lumină, deacă nu va primi de jos, dintr'o surșă neprevăzută, o nouă căldură, ni se pare, că dl profesor glumește.

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, *Realități și Vișări*,

Nr. 2. Iosif Bălan, *Iancu de Hunyad*.
Nr. 3—3. G. Coșbuc, *Versuri și Proză*.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, *Fabule alese*.

Nr. 6. N. Macovișteanu, *Dela Sat*, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, *Intocmai! comedie franceză*.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, *Istoria Țigănilor*.

Nr. 10. E. Hodoș, *Convorbiri Pedagogice*.

Nr. 11—12. E. Hodoș, *Căntece Bănățene*.

Nr. 13. E. Hodoș, *Căntece Cătănestei*, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, *Copii de găsit, snoave*.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, *Numiri de localități*.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, *Poftă bună! Carte de bucate*.

Nrele viitoare: *Cercetări din Istoria Românilor bănățeni* de P. Drăgălină.

Am văzut cum ajunseră la gura întunecoasă, contele își răzimi pușca de pereții stâncii și intră în peșteră și auzii nu peste mult vaietele puilor legați. Deodată Ali sări pe o stâncă înaltă, ear contele eșia din peșteră cu animalele în brațe. Atunci îmi îngheță sângele în vine. Din partea opusă a strimtoarei, veneau panterele infuriate, ca umbre negre. Atunci contele lăsă animalele și își scoase cuțitul, în momentul acesta animalul se aruncă pe nefericitul și nu văzui mai mult.

Dar' sus pe stâncă, la douăzeci de pași de această scenă, sta dracul negru. Ali era nerăbdător, mai îngrozitor, ca cea mai sălbatică panteră. Și auzii o șuerătură înceată ca de șarpe.

Ca un nebun mă sculai, fără să mă gândesc la primejdie. Dar' nici nu mai era primejdie.

Pantera străpunsă de nenorocitul meu prieten zăcea mormă. El însuși era de necunoscut, plin de sânge și praf, cu pieptul rupt de ghiarele fiarei zăcea lângă aceasta.

Îl ținui câteva minute pe brațe, pe urmă un oftat adânc, un horcăit de sânge și prietenul meu înceă de a mai trăi. Sus pe picul muntelui negru se mai ivi odată cea care s'a răsunat așa de grozav, Ali, cu fața galbenă; încă un șuerat de șarpe și pe urmă dispără.

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii din Soborșin arangeată în faorul bisericii gr. or., au binevoit a concurge cu ajutorul lor următorii:

Il. Lor D-nii *Alexandru* și *eugen Mocsonyi* câte cu 5 fl; *Mag. Sa dl. Ioa Beles* 5 fl; *Mag Sa dl peroteiu Aeleș* 2 fl; D nii: *Vasilie Beles* protop. 5 fl; *Ioan Suciu* adv. 2 fl; *Vasilie Mangra* 2 fl; *Petre Ambrosie* din *Rascut (Moleova)* 2 fl 39 cr. *Kemka* din *Caprioara* 1 fl; *Kiss Ferencz* din *Soborsin* 1 fl; *Ciugudean* din *Capolnas* 2 fl; ear *Di Csukay Sandor* protopetere în *Radna* prin colecta inițiată de dânsul ne-a adunat și trimis 14 fl 40 cr. și adeca dela d-sa 5 fl; *dl Loirovitz* 2 fl; *Tripon* 1 fl; *Kömives Jstván* 50 cr. *Vasetz Pál* 50 cr. *Kossuth Pal* 20 cr. *Kohu Lajos* 20 cr. *Boros K.* 50 cr. *Smolenski J.* 50 cr. *Benyi D.* 2 fl; *P. Prieszter* 2 fl.

La casă a făcut supasolviri D-nii: *Ioan Crișan* preot 3 fl; *Tieran* din *Totvaradia* 1 fl; *D-ua Seșnican* din *Dobra* 1 fl; *Roch Mar* din *Soborșin* 2 fl; *Cosma* din *Capruța* 1 fl; *Blau Mar* 2 fl; *Todan* preot 50 cr. *Neagu Invșt.* 20 cr. *Russu* din *Ilteu* 50 cr. de tot 60 fl 99 cr. La casă au încurs 76 fl 10. venitul de tot 137 fl 09 cr. din care de tragând spesele de 46 fl; rămâne venit curat 91 fl 09 cr. care suma s'a predat destinațiunei.

Primească marinimoșii donatari și pe aceasta cale mulțamita noastră ferbinte.

Soborșin la 1 Martie 1899.

Comitetul arangiator.

ULTIME ȘTIRI

Rusia și Sârbia.

Din Petersburg i-se scrie lui „*Polit. Correspondenz*”, că conflictul între Rusia și Sârbia provocat prin afacerea ambasadorului rusesc din Belgrad, *Jadovski*, e pe cale a fi pe deplin aplanat. Cercurile competente și cât se poate de bine informate afirmă, spun, că relațiunile între aceste două state chiar se vor îmbunătăți în urma acestui conflict, căci pe de o parte *Jadovski* nu se va mai refuțoarce la Belgrad, ear pe de alta *Milan* încă va părăsi Sârbia.

Vremea.

Budapesta, 26 Martie.

Capitala are aspect deplin de eamnă, deși zăpada de pe ulițe e curățită în curând de sute de măturători.

Din provincie de pretutindeni se vestește ninsori din cele mai abundate; pe alocurea frig de câte 9—10—12 graduri sub nula.

Și știrile din străinătate vorbesc toate de vreme ernatică.

Ne aflăm în Bec-Hamba cam de 14 zile, când într'o zi frumoasă mă întorsei obosit dela vânătoare la care S. nu luase parte. După cină mă retrăsei imediat în apartamentele mele ca să mă odihnesc dar' noaptea încântătoare și aerul parfumat îmi luau somnul. Mă așezai pe verandă, unde eram ascuns de verdeață, așa că mă puteam delecta în toată frumusețea unei nopți tropicale. Cam vr'o oră ascultasem țipetele vulturilor și urletul hienelor, când văzui pe cineva că trece din pare în desiaș. Nu era greu să recunosc pe *Sulamin*. Nu peste mult li urmă nenorocitul meu prieten. Un oarecare timp domni o tăcere completă întreruptă numai din când în când de cântecul lin și amoros al priveghitoarei africane, pe urmă auzi rîsetele înăbușite ale îndrăgostiților cari uitându-și de sine, se lasă pradă patimei.

Pomii întunecați șopteau clătinați ușor de zefirul serei și trunchiul palmierului se mișca! Oare tot de zefirul lin al serei? Pe urmă auzi o șuerătură ca de șarpe și palmierul sta nemșicat ca mai înainte.

Poate a și fost un șarpe, care cu dinți de venin a pus capăt priveghitoarei cântătoare.

Trecură mai multe zile. Ali se scusă, că nu ne poate însoți la vânătoare, tatăl lui fiind foarte bolnav. Seare veni ca de obi-

Tristi si întunecați duserăm rămășițele pământești ale prietenului meu, pe pielea panterei, semnul ultimei lui victorii stingeroasă, în Bec-Hamba.

Intrărăm încet în odac, dar' *Sulamin* tot ne auzi pașii și intră tremurând de groază. Cum văzu cadavrul stingerat căzu leșinat la pământ. Când își veni în fire, își smulgea părul, și arunca cele mai grozave blesteme asupra noastră.

Cătră seară se mai liniști și se retrase în apartamentul ei, pe care îl părăsi numai după apusul soarelui. Ne rugă s'o lăsăm să privegheze ea lângă cadavru. Se înțelege, că-i cedară locul nostru imediat și până noaptea târziu auzii bocetele ei triste, dureroase. Incetul cu incetul, deveniră mai rare până în sfârșit încetară de tot. Credeam că adormise. Ah, da; însă pentru vecie! Zăcea liniștită lângă străin, căruia a voit să-i aparțină cu focul nebun al dragostei africane. . .

Săparăm două morminte lângă apele apumoase. Palmierul înalt își întindea coroana ocrotitoare peste ele și tufele roșii închise de granat șopteau, par'că ar plânge pe mormântul tăcut și părăsit.

Trad. de Romoșta.

Editor: Aurel Popovici-Barciuan
Redactor responsabil: Ioan Russu Șirnaș.

„Moda Ilustrată“. Redacția și administrația: Strada Sărindar Nr. 11 în București.

Apare în fiecare Sămbătă.

A apărut Nr. 7 din 13 Februarie. Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi noi, fără cusătură îndărăt și cu nasturi în părți în mărime naturală.

Cuprinsul acestui număr e variat și interesant atât în ceea ce privește moda cât și partea literară și lucrul de mână. Se continuă publicarea romanului „Oroberta“ de Leon Barracand.

Prețul abonamentului la „Moda Ilustrată“.

Un an în țară Lei 10—în strălăutate. Lei 13.—
Sase luni . . . . . 5— 6.50
Trei luni . . . . . 3— 3.50

Avis important.

Cererile de abonament trebuie însoțite de un mandat postal sau de valoarea abonamentului în mărime poștală.

Călindarul Minervei

Cel mai valoros și mai frumos calendar din câte au apărut până acum în limba rom.

Intreg cuprinsul e original.

Cele mai minunate ilustrațiuni ce au ieșit din atelier tip. românesc.

Multe din ele reprezintă localități și porturi din Ungaria și Transilvania.

Călindarul acesta apărut în tipografia Minerva din București e atât de bogat în cuprins atât de frumos în cât ar fi o pagubă pentru preoții, învățătorii, notarii, avocații, medicii și toți inteligenții români. Dacă nu s'ar cumpăra acest călindar pe 1899.

Prețul 90 cr. trimis franco.

Se poate cumpăra dela Administrațiunea „Trib. Poporului“.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

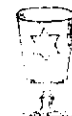
Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4¹/₂ și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moși 220 25—56

Szűcs F. Vilmos

ARAD, F6-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

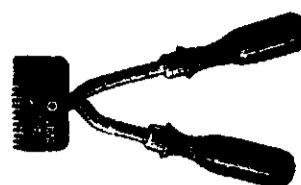

C. F. J.

3064--10

Peară late de plug

calitate garantată cu semnul de lângă el.

Foarfece de tuns caii

de Bariquand din Paris 1 bucată
fl. 1.80 2.10 2.45 2.85.

Căpcană (elucșă)

patentată pentru prins soboli (cârțițe) o bucată fl 12 precum și tot felul de elucse (capcane) pentru prins gadine răpitoare și stricacioase.

Așa numitele furci de fer (furcoi) americane

o bucată 2 3 4 coarne
0.24 0.32 0.40 cr.

Semnul furcoaelor C. F. J.

Ori care furcă de fer (furcoiu) care s'ar rupe în decursul unui an se ia înapoi.

Furcoale pentru fân 1 bucată 2 3 4 coarne
0.70 0.85 —

Furcoale pentru gunoi 1 bucată — 0.85 1.05 cr.

Campene de apă

25 30 40 50 60 c/m

1 bucată 0.60 0.65 0.70 0.75 0.80

Pile pentru ferostrău

Calitate garantată

Cu semnul păharului 1 Duzină 4 4¹/₂ 5 6 7 8"
fl. 1.76 2.10 2.50 3.30 4.25 5.45

Cu semnul epure 1 Duzină fl. 1.76 2.10 2.50 3.30 4.25 5.45

Ferostrău-pantlică 1 metru

12 15 20 25 30 m/m lățime
fl. 0.40 0.42 0.50 0.62 0.80 cr.

Toate uneltele pentru lucrări de lemn se găsesc la

Carl F. Jickeli, Sibiu (Nagy-Szeben)

Cataloge de prețuri (Preț-curent) se trimit la cerere

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente

NOTE

OPURI ȘI BROȘURI

Strada Aulich Nr. 1.

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“, A. P. Barcianu Arad

Prețuri foarte moderate.

Diferite tipărituri pentru bănci

P L I O T R I

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Ori-ce comande se efectuează prompt.